

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščenke in upokoјence.

Kaj je najnujnejše?

Zagrebsko »Društvo državnih i samoupravnih penzionera« je v sporazumu s ostalimi banovinskimi upokoјenškimi društvi sestavilo spomenico o izenačenju prejemkov državnih upokoјencev. Spomenico je poslalo navedeno društvo vsem ministrom, vsem senatorjem in narodnim poslancem, upokoјenškim društvom in posameznikom, ki se zanimajo za vprašanje staroupokoјencev. Društvo smatra namreč, da je zdaj najprimernejši čas, da se resno načne in dokončno reši staroupokoјenško vprašanje. Naj sledi v doslovnem prevodu naslednja

spomenica
drž. upokoјencev za izenačenje
pokojnin:

»Državni upokoјenci smatrajo kot svoje najvažnejše stanovsko vprašanje izenačenje pokojnin vseh upokoјencev, ne oziraje se na to, kdaj so bili upokoјeni in po katerem zakonu jim je bila odmerjena pokojnina.

Tako izenačenje je bilo predvideno v čl. 239 osnutka zakona o uradnikih in ostalih civilnih uslužbencih iz leta 1923., in je ta osnutek dobil predhodno najvišjo sankcijo, sprejel ga je pa tudi zakonodajni odbor narodne skupščine. Koliko krutih krivic bi bilo popravljanih in kolikim nezasuženim zastavljanjem, ponižanjem bi se bili izognili, če bi se bil tudi plenum našega parlamenta takrat znal vzdigniti in se pridružiti volji najvišjega činitelja, izraženi v predsankciji!

Z navedenim čl. 239 urad. zakona iz leta 1923. — tako usodnim za desetisoče državnih upokoјencev — se je ustvarila posebna vrsta upokoјencev, tako imenovani »staroupokoјenci«, s katerimi se — čeprav so tudi oni nasproti državi in narodu častno izpolnili svojo dolžnost v najtežjih razmerah — zoper sleherni pravičnost in logiko še nadalje postopa tako, da se pušćajo ob strani in zapostavljajo.

Zahteva pravičnosti in človečnosti je, da to na najvišjem mestu sprejeto načelo izenačenja upokoјencev kar najprej postane pozitivni zakon.

Ne gre samo za staroupokoјence: so tukaj tudi člani njihovih družin, ki so trajno izpostavljeni nepravilnemu ravnanju.

Staroupokoјenci, ki so se znašli za postavljeni in ogroženi v svojem itak

skromnem obstanku, so neprenehoma zahtevali izenačenje pokojnin. Ta akcija je še narasla, odkar so državni upokoјenci pod težo razmer organizirali svoja banovinska stanovska društva po vsi državi.

Z merodajnih strani se je splošno priznavala opravičenost zahtev staroupokoјencev, vendar je stanje, katero je navedeni zakon iz leta 1923. ustvaril, ostalo — navzlic danim obljubam — nespremenjeno. Staroupokoјenci so ostali prepuščeni svoji usodi!

Stojimo pred dejstvom, da so pri posameznih drž. upokoјencih istega položaja in enakih službenih let ogromne razlike v pokojnini samo zato, ker so upokoјeni po raznih zakonih. Znani so nam nadalje primeri, da ima bivši podrejeni uradnik višje pokojninske prejemke kot njegov bivši predstojnik, podčastnik višje kot častnik.

Te nenormalne razmere kriče po neodložljivem popravilu. Vsem drž. upokoјencem je treba že v interesu državnega ugleda nuditi možnost, da žive svojemu stanu primerno. Zlasti je treba naglo rešiti vprašanje staroupokoјencev s tem, da se izenačijo z upokoјenci, upokoјenimi po kasnejših zakonih. To so storile vse nasledstvene države, zato mora to storiti tudi naša velika in močna kraljevina Jugoslavija.

Opozarjamo na Češkoslovaško republiko, kjer so bile v podobnih razmerah pokojnine tako imenovanih staroupokoјencev prav tako nepravilno odmerjene. Češkoslovaška je staroupokoјence izenačila z novimi upokoјenci, in to po starosti v štirih stopnjah. Leta 1933. je prišla na vrsto zadnja, četrta, najmlajša skupina. Če bi se morebiti iz proračunskih razlogov lepi primer Češkoslovaške ne mogel posnemati, naj bi se izenačenje razdelilo na večje število let, samo da se tudi pri nas že končno odpravi mučna neenakost in nepravilnost, in da se vsem upokoјencem brez razlike, kdaj so bili upokoјeni, nudi možnost za dostojno življenje.

Društva državnih upokoјencev dravske, dunavske, primorske, savske, vardarske, vrbaske in zetske banovine.

V Zagrebu, dne 30. maja 1935.

Predsednik »Društva državnih i samoupravnih penzionera u Zagrebu«
Gaj, senator, s. r.

mezdno odvisnim osebam dati neko minimalno socialno-zavarovalno zaščito neglede na to, ali so osebe zaposlene v zasebno-pravnem službenem razmerju ali v javno-pravnem. Razne pragmatike, uredbe in pravilniki, ki urejujejo zaščito oseb v primeru bolezni, nezgode, starosti, invalidnosti ali smrti, morajo vsebovati kot minimum dajatev vse ono, kar zahteva zakon o zavarovanju delavcev. Tega načela tudi finančni zakon, niti kak drug zakon ne more ukiniti, ker je isto fundirano v mednarodni zakonodaji. Kolikor so se v pogledu zavarovalne pristojnosti tekom časa iz okvira splošnega zavarovanja izločile posamezne stroke delavcev in nameščenec v javni (n. pr. osebje v prometni službi) ali zasebni službi (n. pr. rudarji), so zanje izdane uredbe in pravilniki v celoti vpoštevali te pozitivne zakonske obveznosti. Uredba o podpornem skladu dnevničarjev in pogodbenih uslužbencev pa je protizakonita in zato seveda ne more biti ali postati zakon ali drugače obvezna.

Po uredbi je kršeno načelo samouprave interesentov. Samouprava je zahteva našega zakona in mednarodne konvencije in je zato fin. zakon ne sme ukiniti. Prometnemu osebju v državni službi je načelo samouprave vsaj formalno varovano. Uredba se samo mimogrede dotakne bolniškega zavarovanja, ko v čl. 31 dopušća brezplačno zdravljenje v bolnicah in po čl. 32 po odpustu iz službe prizna malo odpravnino v znesku največ poldruge mesečne nagrade, če je vlagal uslužbenec že 8 let. Izpadlo je družinsko zavarovanje, poročniškega zavarovanja uredba ne pozna, ona tudi ne pozna hranarine, brezplačne zdravniške pomoči izven bolnice, ne pozna dajatve terapevtskih pripomočkov, sanatorijskega zdravljenja itd.

Dnevničarji in pogodbeni uslužbenci so seveda upravičeni, da te dajatve uveljavijo s tožbo pri državnem svetu. Res je, da je finančni zakon tudi zakon, ki more spremeniti vsebino zakona o zavarovanju delavcev. Uredba ima zakonsko moč in more tudi ona spremeniti določbe zakona o zavarovanju delavcev, toda niti finančni zakon in niti uredba ne moreta kratko malo ukiniti zavarovanje pogodbenih in honorarnih uslužbencev ali cestarjev in delavcev v državni službi, ker smo po mednarodni konvenciji dolžni, da tudi tem osebam nudimo minimum zavarovanja.

Uredba ukinja ali skrajšuje po zakonu o zavarovanju delavcev že pridobljene pravice, kar je protizakonito.

Dnevničarji ali pogodbeni uslužbenci nimajo pravice do starostnih rent ali pokojnin, prav tako ne rodbinski člani. Uredba jim priznava samo podpore, ne da bi hkrati tudi uredila, kako je ta podpora iztožljiva. Predpisi uredbe so v nasprotju z zakonom o zavarovanju delavcev, ki je samo nujna posledica ratificirane mednarodne konvencije, in so zato neveljavni. Zlasti so zadevni predpisi še posebej neveljavni za Slovenijo in Dalmacijo, kjer velja zakon o pokojninskem zavarovanju zasebnih nameščenecv in pa tudi nameščenecv v javni službi, ako niso izpolnili izveztenih pogojev. Pokojninsko zavarovanje po uredbi je mnogo slabše kakor po naših pozitivnih zakonih. Stvar gre celo tako daleč, da dnevničar ali pogodbeni uslužbenec ni

ma pravice do pokojnine, ako se je pred 10 leti zaposlitve ponesrečil v službi. Ob smrtni nesreči pripada celotni rodbini le 20% podpore!

Po teh določbah uredbe o podpornem skladu pomožnega osebja v državni službi je to pomožno osebje za primer nesreče v službi ali za primer starosti in onemoglosti mnogo slabše zaščiten, kakor državno pragmatično osebje, kakor osebje zavarovano pri humanitarnih fondih direktij drž. železnice ali kakor rudarji, zavarovani pri bratovskih skladnicah ali zavarovanci Osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Kateri razlogi so bili za to skrajno demontažo zavarovanja dnevničarjev, pogodbenih in honorarnih uslužbencev v državni službi merodajni, ni znano ter je zato uredba o podpornem skladu nerazumljiva s stališća pravne enakosti in je s stališća morale in socialne pravičnosti nesprejemljiva. Vsebinska uredbe do brezobzornosti tepa zakonite pravice prizadetih oseb tudi iz razloga, ker so te osebe slabo plačane in so zato večje zaščite vredne in potrebne.

Osnovni princip v vsakem zavarovanju nepragmatičnih oseb je, da si delodajalec in delojemalec zavarovalno premijo delita. Po uredbi mora premijo nositi zavarovanec sam in je v tem pogledu izenačen s pragmatičnimi osebami, čeprav njegova zaposlitev ni stalna ter je vsak čas odpovedljiva. Pokojninsko in starostno zavarovanje nestalnih uslužbencev mora sloneti na načelu varovanja pridobljenih pravic in na načelu prenosa premijske rezerve, ako je službeno razmerje ukinjeno. Po uredbi nameščenci plačujejo premije sami — pri tem pa niti prenos premij ni zagotovljen ter uslužbenec ob izstopu iz službe izgubi vse pridobljene pravice. To je nevzdržno stanje, ki bi se moralo takoj popraviti. Pri pragmatičnem osebju je ukinitve službenega razmerja možna le po izvedbi disciplinskega postopanja — zato je tudi razumljivo, da nameščenec ob disciplinskem odpustu izgubi pridobljene pokojninske pravice, drugače teh pravic nikdar ne izgubi.

Dasi osebe, omenjene v uredbi, vplačujejo isti znesek v pomožni sklad, kakor pragmatični v pokojninski sklad, je vključ temu odmera pokojnine po uredbi znatno slabša, kakor pri pragmatičnih uslužbencih.

Fond se zbira centralno pri Državni hipotekarni banki, in upravljanje fonda zavarovanci nimajo ingerence.

Z uredbi prizadeti so socialno najšibkejši osebe v državni službi, zlasti v pogledu bolniškega zavarovanja, ki je po uredbi za te osebe ukinjeno, dasi bi bilo besedilo § 56. fin. zak. 1932/33 razumeti tako, da se zavarovanje samo ne ukine, pač pa posebe organizira. Uredba je tudi v mnogih drugih določbah kršila pooblastilo v fin. zakonu. Tako fin. zakon v § 56. izrečno pravi, da mesečni prispevek v fond znaša 5% kosmate mesečne nagrade, uredba pa obremenjuje prizadete osebe še z raznimi drugimi vplačili.

Uredba o podpornem skladu pomožnega osebja v državni službi pomeni veliko socialno krivico in je naši socialni politiki in sramoto brez ozira na njeno pravno nevzdržnost. Prav in potrebno bi bilo, da letošnji finančni zakon to uredbo izpopolni in jo spravi v sklad s pozitivnimi zakoni in z minimalnimi potrebami prizadetih oseb.

Dr. Joža Bohinjec:

Uredba o podpornem skladu pomožnega osebja v državni službi

V uradnem glasilu Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu, v socialno-politični reviji »Radnička zaščita« (štev. 3 od 111. 1935), je izšel sledeči važni članek, katerega z ljubeznivim dovoljenjem spoštovanega g. pisca ponatiskujemo, ker bo zanimal najširše kroge naših bralcev. Članek se glasi:

»To uredbo, s katero je prizadetih nad desetisoč dnevničarjev, honorarnih uradnikov ali uslužbencev v državni službi, je izdal minister za finance in ureja socialno zavarovanje označenih oseb. Bianco — pooblastilo za to uredbo vsebuje § 56. fin. zak. 1932/33, kateri je v tem slučaju kljub važnosti predmeta opustil pristojnost ministrskega sveta, pred katerim se drugače rešujejo važnejše uredbe z zakonsko močjo. Finančni zakoni poznejših let so iz splošnega zavarovanja izvzeli tudi še pogodbene uradnike in cestarje ter osebje na drž. posestvu Belje.

Dejstvo, da je uredbo izdal minister za finance že samo znači, da je

uredba bolj fiskalnega, kakor socialnega značaja.

O uredbi sami, katera je v ostrem nasprotju s pozitivnimi zakoni in z ratificiranimi mednarodnimi konvencijami, je treba v interesu stvari spregovoriti nekaj besed, da morda s tem opozorimo na nekatera dejstva in tako za bodoče preprečimo tako zakonsko ogroževanje interesov zavarovancev.

Po mednarodni konvenciji o zakonski ureditvi socialnega, zlasti bolniškega zavarovanja, in po našem pozitivnem zakonu o delavskem zavarovanju, so obveznemu zavarovanju podvržene vse osebe v službeno odvisnem delovnem razmerju, ako po obstoječih in zanje veljavnih drugih službenih predpisih ne uživajo iste zakonite zaščite, kakor zavarovanci, ki spadajo pod zakon o zavarovanju delavcev. Naš zakon in mednarodna konvencija, katera je po naši zakonodajni oblasti ratificirana in ima zato za našo državo moralno in materialno obveznost nacionalnega zakona, hočeta vsem na-

Spor za peto skupino

Iz glasila Združenja p. t. t. uslužbencev, beograjske »Jugoslov. pošte« od 15. aprila objavljamo v prevodu naslednji članek, ki točno in ostro označuje spor, ki je v poštni stroki glede pravice uradnikov do napredovanja v

V. položajno skupino dobil izrazite oblike. Članek se glasi:

»Po uradniškem zakonu iz l. 1923. je imela II. kategorija pet skupin in vsak uradnik je mogel priti v I. (prvo) skupino. Po 6. januarju 1929. so bili za

posamezne stroke izdani posebni zakoni, s katerimi je bilo mogoče priti tudi v neko novo I./a skupino. V poštotelegrafski stroki pa to ni bilo mogoče. Šele sedanji uradniški zakon iz l. 1931. je določil, da napredujejo p. t. uradniki do zaključno V. skupine. Toda v § 257. je postavljena omejitev, da v to skupino ne morejo priti tisti uradniki, ki so bili l. septembra 1923. razvrščeni v II. kategorijo po čl. 230. pod II. tedanjega uradniškega zakona.

Ko je prometno ministrstvo pričelo postavljati p. t. uradnike v V. skupino, je nastalo vprašanje, da-li so p. t. uradniki, ki nimajo mature, bili razvrščeni v II. kategorijo po čl. 230. pod I. ali pod II.

Glavna kontrola je takoj zavzela stališče, da je treba tod uporabiti omejitev iz § 257. u. z. in spor se je konkretno pojavil pred državnim svetom ob napredovanju nekaterih uradnikov iz prejšnje kraljevine Črne Gore v V. skupino.

Glavna kontrola je tako-le utemeljevala: »Oni nimajo mature niti p. t. šole, temveč samo p. t. strokovni izpit, ki je z uredbo o činu strokovnih šol priznan kot izobrazba za zvančnika. Po tem torej oni nimajo izobrazbe, ki se je zahtevala za II. kategorijo, to pa pomeni, da so bili v to kategorijo razvrščeni po čl. 230. pod II.« To dokazovanje ni utemeljeno, je pa tako, da je mogoče prizadeti uradnike spraviti v skrb. Pa ne samo njih, temveč veliko število p. t. uradnikov, ker bi bilo s tem glede pomaknitve v V. skupino nastalo vprašanje za vse tiste uradnike, ki nimajo mature ali p. t. šole iz Beograda, Krfa in Soluna. V resnici se je dokazovanju glavne kontrole pridružil tudi pristojni oddelek državne sveta in odločil, da je treba izpodbijana napredovanja razveljaviti ter je to sporočil g. prometnemu ministru in g. predsedniku ministrskega sveta. Ker je ministrstvo razumelo nevarnost izvirajočo iz navedene netočne argumentacije, je zahtevalo od državnega sveta, da na novi seji, preden izda končno odločbo, zasliši tudi ustni zagovor posameznega odposlanca. Za 21. februar je bila sklicana nova seja in ministrstvo (za promet) je kot svojega odposlanca določilo viš. tajnika g. Lovra Perkovića. Kakor smo poučeni, je odposlanec v glavnem navajal to-le:

»Uradniki, za katere tu gre, so stopili v službo po črnogorskem uradniškem zakonu iz leta 1902., po tem zakonu se pa ni od nobenega uradnika zahtevala posebna šolska izobrazba, temveč samo s prakso in s strokovnim izpitom dokazana sposobnost za delo v stroki. Ta zakonski pogoj so ti izpolnili, to je opravili so predpisani strokovni p. t. izpit. Šele črnogorska ustava iz leta 1907. je predpisala šolsko izobrazbo, in to za člane državnega sveta, za člane glavne državne kontrole in sodnike, medtem ko je za ostale

uradnike v čl. 91. določila, da se bo pri postavljanju in napredovanju pazilo na ponašanje, sposobnost in strokovno izvežbanost. Torej tudi tod ni govora o kakšni šolski izobrazbi, ki je bila predpisana šele z uradniškim zakonom iz leta 1914. Toda tudi ta zakon je upošteval izobrazbo črnogorskih poštarjev in telegrafistov in jih je oprostil opravljanja naknadnega izpita, ki je bil sicer predpisan za nekvalificirane uradnike, da bi si manjkačo šolsko izobrazbo nadoknadili, kakor je bila predpisana s tem novim zakonom. Po vojni je vrhovna komanda, ki se je tedaj mogla smatrati kot nosilec vse državne oblasti v bivši kraljevini Srbiji, z naredbo od 13. novembra 1918. razglasila, da se črnogorski p. t. uradniki izenačijo s srbijanskimi. Ta čin je smatrati kot neke vrste zakonodajalni čin in iz njega se izvaja, da se pridobljena strokovna izobrazba v Črni Gori priznava, kakor da je bila pridobljena v p. t. šoli v Srbiji. Po tem je vsem črnogorskim p. t. uradnikom bilo priznано, kakor da imajo p. t. šolo. — Nato je predložil razlogo, po kateri se čl. 230. uradniškega zakona iz leta 1923. mora tako razumeti, da so po I. odstavku morali biti razvrščeni vsi tisti uradniki, ki so (za stroko, v kateri so bili) imeli izobrazbo, kakršna je bila zahtevana do 1. sept. 1923., ne pa samo tisti, ki so imeli izobrazbo, kakršno zahteva ta zakon. Ker pa je bila črnogorskim p. t. uradnikom izobrazba p. t. šole že priznana, so oni po vseh zakonih do 1. septembra 1923. imeli predpisano izobrazbo in so bili razvrščeni po čl. 230. pod I., tako da že zaradi tega samega za njih ne velja omejitev iz § 257. sedanjega uradniškega zakona.

Po tem izvajanju je državni svet vnovič proučil vse razloge »za« in »proti«, in je končno vse tožbe glavne kontrole zavrnil in izpodbijana napredovanja potrdil. S tem je spor končan ne samo za tiste, glede katerih je bilo vprašanje ob ti priliki načeto, temveč tudi za vse druge p. t. uradnike iz bivše Črne Gore, dosledno pa tudi za vse p. t. uradnike iz drugih delov države.

Ljubo nam je, da moremo prednje sporočiti bralcem, moramo pa tudi izraziti priznanje večjemu razlaganju tovariša Lovra Perkovića, našega odličnega sodnika in poznavalca zakonskih predpisov.

Na prednja izvajanja opozarjamo tudi vse tiste uradnike bivše II. kategorije drugih službenih strok, ki so glede napredovanja v V. položaj. skupino enako ovirani. Stališče državnega sveta bi moglo biti načelnega preudicijskega značaja in se morejo nanje opirati tudi prizadeti uradniki vseh ostalih panog. (Op. ur.)

Oblike kemično čistil, barva, plislra in lika tovarna J. O. S. REICH.

Napačna varčnost

Iz avstrijske finančne prakse.

Avstrijski vrhovni računski dvor, ki je institucija, v bistvu podobna naši glavni kontroli, je izdal obsežno poročilo o svojem poslovanju v letih 1932 do 1933. Iz opazanj tega vrhovnega avstrijskega računskega urada objavljamo samo nekaj izjav, ki se tičejo poslovanja avstrijskega finančnega ministrstva. Zlasti nas more zanimati odstavek v tem poročilu, ki se peča z zmanjšanjem osebja v finančni upravi.

Avstrijske uradniške organizacije so že več let ob sleherni priliki opozarjale, da je znižanje izdatkov za finančno upravo v bistvu znižanje državnih dohodkov. Navzlic tem opominom so se ponovno iz napačne želje po varčevanju izvršile v finančnih uradih v Avstriji znatne redukcije. Posledica teh nespametnih vladnih ukrepov se je kmalu pokazala: **državni davčni dohodki so močno padli.** — O tem pojavu, ki je bil pa le popolnoma logična posledica nespametne personalne politike, je vrhovni računski dvor doslovno podal to-le mnenje, katero v prevodu objavljamo:

»S stališča kar največjega mogočega znižanja izdatkov, ki obremenjujejo drž. gospodarstvo, je gotovo treba zelo radostno pozdraviti vse ukrepe, storjene v zadnjih letih z namenom, da se število v avstrijski državni službi zaposlenih delavskih moči zniža. Toda tudi tu je potrebna, kot povsod, previdnost, če naj ta gotovo iz najboljših namenov izvirajoča stremeljenja ne rode več škode kot koristi, torej če naj ne povzročijo ravno nasprotstvo tega, za čemer se stremi. Taka previdnost se zdi računskemu dvoru v prav posebni meri umestna pri finančni upravi države, in sicer zato, ker se obremenitev z delom v finančni upravi zadnja leta ni niti najmanj zmanjšala, temveč nasprotno močno zvišala. Vzdrževanje brezhibnega poslovanja finančne uprave pa ni le z davčno tehničnega stališča odločujočega pomena za zavarovanje pritoka davščin, temveč tudi z narodno — gospodarskega vidika za kar mogoče pravično razdelitev neizogibnih davčnih bremen.

Mimo tega pa pomanjkanje osebja povzroča tudi, da se mora pogostoma lokalno opravljanje posameznih davčnih panog poveriti enemu samemu organu in da predstojnik dotičnega oblastva v to opravljanje zaradi siceršne službene preobremenitve ne more obdržati popolnega vpogleda. S tem se pa ustvarjajo izkušnje za uradne zlorabe. Čeprav predstavljajo sicer v splošnem po vsem svetu priznana visoka morala avstrijskega drž. uradništva proti temu veliko in zanesljivo jamstvo, so se vendar v posameznih primerih prav zaradi tega dali poedini organi zapeljati k uradnim zlorabam. Zato bi bilo vsekakor pričakovati, da se priložnost za take uradne zlorabe odpravi s tem, da se smoteno razdele dotični davčni posli med več organov. Tega pa ni mogoče izvesti, ker je ta ukrep, kakor je sporočilo zvezno finančno ministrstvo, pri vrsti davčnih oblastev zaradi pomanjkanja osebja neizvršljiv.

K tem izvajanjem računskega nadzornega oblastva ni kaj pristaviti. Dodajamo le, da so avstrijske uradniške organizacije neprestano ponavljale svoje opomine, ko so se pa davčni uradi navzlic temu opuščali in po več njih združevali, ko se je uvedlo obligatorno pobiranje davkov s pomočjo poštne hranilnice in so se reducirali mnogi davčni izvrševalci itd. Zaradi pomanjkanja osebja davčno uradništvo, ki odmerja davke in pa tisto, ki opravlja eksekucijske posle, komaj še pozna davkoplačevalce in njihove gospodarske in pridobitne razmere. Zato je pri odmeri drž. davščin kakor tudi pri izterjevanju istih nemogoče individualno postopati, kar med prebivalstvom prav pogostoma vzbuja vtis krivičnosti in okrutnosti ali pa ustvarja podobo, da davčna oblastva o splošnih gospodarskih in premoženjskih razmerah zavezancev niso niti najmanj poučena. — Prav zaradi navedenega uradnega sporočila so avstrijske strokovne organizacije drž. uslužbencev vladno vnovič opozorile na opisane nedostatke in prosile, naj se čimprej v državnem interesu odpravijo.

Uradniško pravo v praksi

Znižanje doklade omož. upokojenkam. Po znani odločbi od 11. aprila 1934. se upokojenkam, upokojenim po zakonih ki so dobili obvezno moč po 1. septembru 1923. leta, osebna draginjska doklada odvzame, če so omožene z aktivnimi uradniki VI. do I. položajne skupine. Neka učiteljica, upokojena po zakonu od 31. julija 1923. (ki je stopil v veljavo 1. septembra 1923.), ki je poročena z aktivnim uradnikom V. skupine, je prosila, naj se ji osebna drag. doklada nakazuje še naprej, češ, da zakon, s katerim je bila upokojena, ni stopil v veljavo po 1. septembru 1923. Tak zakon bi mogel biti le uradniški zakon od 31. marca 1931. Zoper negativno odločbo fin. ministrstva, ki je zavrnilo pritožbo, je vložila tožbo na državni svet, ki je z razsodbo od 8. decembra 1934., štev. 32.985/34, odločil, da je zakon od 31. julija 1923. mišljen v šprijad cit. odločbi, ker spada med zakone, ki so dobili obvezno moč po 1. sept. 1923. (Po »Uč. tov.«)

Invalidnina za poškodbe v varnostni službi. Ljubljanski »Službeni list« od 29. decembra 1934. je objavil uredbo o

V. G. Calderon:

Boj za kinin

Slika iz peruanskega pragozda.

»Kadar je vročica prekoračila 40 stopinj, mi je pripovedoval general B... »bi bili morali privezati za noge vsakemu topovsko kroglo, zakaj vsakdo se je tekel kopat v reko. Videl sem nekatere, ki so se vrnili iz vode ozdravljeni, drugi so se pa utapljali z glavo naprej in kasneje smo jih od daleč videli, kako plovejo brez smeri po mrtvaški reki, čisto na gladini, kakor kaiman, ki preži na plen. Morda so imeli umrli prav, zakaj od vseh načinov smrti je mrzlica beri-beri prav gotovo najgroznejši. Niti ugriz nekaterih vrst rač, niti smrtna malokrvnost, kadar vampir človeku s svojim dolgim, oguljenim jezikom pošeno izsesa kri, niti če imaš v žilah ogenj desetero strupov, ki jih je spreten Indijanec zmešal in z njimi namočil puščice, ne, noben konec ni podoben temu vročičnemu obupu, ki stori, da išče žrtev smrti, ki je bližja od one druge, prav tako gotove, v strahotah in trepetu groznega smrtnega boja.

Smrt, to vam je visoka gospa, dragi moj! Ko jih je prestrašila, me od mojih dvesto vojakov, ki so tabornili v ti vasi ob Amaconki, večina ni ubogala več. Nekateri, ki jih še ni bilo prijelo, so krádlj čolne in bežali brez glasu. Vprašam se, katera straža naj bi jih bila ustavila s strelom iz puške, ko so celo Indijanci sami pobegnili! Njim je kuga sam zlodej v telesni obliki, ker je v njihovih pripovedovanjih podoben nekim rdečkastim živalim, peruanskim ovcam ali jelenom. Glejte, kaj so naenkrat storili: videl sem, kako je vse ljudstvo v divjem begu zdrvelo v reko, pri čemer so

na ves glas kričali, da preplaše hudobne duhove, prej pa so požgali prav vse, kar se na tem svetu požgati da, koče, obleko, čolne. Popolnoma nagi so moški in ženske z eno roko plavali, z drugo pa močeli kar mogoče visoko iz vode, kakor žrtveni dar nebesom, sveženj pušic in tistih cev iz trsja, ki hranijo najzanesljivejšo bogastvo pragozda: strup ali mamila za ribolov. Zenske so si bile obesile za vrat otroke, ki so bili premajhni, da bi bili sami plavali, ali pa drobne hišne opice. Ti varovanci so se obnašali zelo resno, medtem ko je vse plavajoče plemo divje kričalo, da prepodi roparske zverine s kopnega in vode.

Ta previdnost je bila zares odveč, zakaj vrag je imel dovolj posla pri nas v tabornišču. Vsak dan so na tucate pričeli močje trepetati kakor bolniki, ki se jih je lotila tercijska mrzlica. Bilo je prav zanimivo opazovati potek posameznih obolenj. Bili so tam ubogi mestici iz Lime, ki so kakor izgubljeni poljubljali svoje škapulirje in umirali čepé, pri čemer so kakor bojazljivi otroci jecljali predse nejasne in nerazumljive besede. Kar je bilo trgovlavec, so si šli lajšat vročico v vodo, kjer so hlastno grabili za korenine dreves, da bi jih tok ne odnesel. Videl sem tudi nekatere, ki so se z obzirno sramežljivostjo bolnih psov izgubili v gozd, da jih ne bi videli umirati. Od daleč je počila puška — in vedeli smo, kaj to pomeni.

Zdravila? Ampak, ljubi moj prijatelj, saj veste, da zdravijo hude bolezni ali s prežiro ali pa s kininom. No, to hranivo, ki ga potrebuje človek v močvirnih pokrajinah sleherni dan, je že davno pošlo. Ne za vse! Moj sluga je nekaj izvohal in me prišel obvestiti, toda ob kužnih boleznih postajajo ljudje preveč zaupljivi. Zato sem

nekoliko sumil v resničnost tega, kar mi je pripovedoval Paulino, ki je točno obdoleval sirskega trgovca, kateri je ostal v tabornišču. Res, sledil nam je kakor mrhovinarji. Ne čudite se, prijatelj: človek je roparska žival, toda jaz roparskih živali nikoli nisem zaničeval. Treba je bilo precej poguma, da si ostal v ti vasi umirajočih, da si jim mogel prodajati rum, suho meso in neočističen sladkor.

V pragozdu je zmerom dovolj teh potnikov, ki preže na bližnikovo bogastvo. Kadar naseljenec, cauchero, proda kavčukove zaloge in slavi svoje veselje s tem, da z revolverjem velikega kalibra strelja v zrak, kadar se preprost možakar vrača z blatne reke s polno bučo izpranih zlatih zrn, kadar sijajna zbirka metuljev — blede zlatih, gnilo rumenih, polnočno sinje svetlikajočih se — najde radodarnega kupca, vselej je v bližini malopridnež, ki zna kar najdražje prodati svoj luksuzni konjak in svoje pristno španjolsko vino.

Praznik brez alkohola ni praznik. Ker ni žensk, se oškodujejo ljudje s pijačo. Vsakdo prepeva, da moraš oglušeti, narodno himno, ki se tako lepo pričinja: »Svobodni smo, svobodni ostanimo!« Človek si izvoli, kar je najboljšega, potem ko si je bil izbral za tarčo lepe konzervne škatle z okusnimi slikami, plačal na vso moč drago odličnega šampanjca in je srečen. Bodimo pravični tem Sircem ali Zidom, ki so si izbrali pragozd za domovino: posel ni brez nevarnosti, zakaj tod si krog le čudno pogostoma izbirajo nepravde cilje. To je res, toda po nekaj letih se lahko vrneš v Evropo, si kupiš graščino in se oženiš. To stališče se da zagovarjati. Moj sluga, preprost človek, je zmerjal te trgovce z nesramnimi razbojniki, z izkoriščevalci

»domačega ljudstva« — toda opozoril sem ga, da konjak z večimi zvezdami in alkohol s španskimi tal nista najnujnejši življenjski potrebščini.

Torej tisti večer mi je na vso moč skrivnostno način prišel povedat veliko novico. Ta izdajalec, hudobnejši od Kitajcev, generala, ta vlačugin sin, »katerega naj sam hudič odnese«, je za zlat denar prodajal kinin. Tako pripovedujejo, treba je to dokazati. Navzlic nepokorščini tabornišča, ki se je skrčilo že na borih sto mož, so me časih le še uhogali in ukazal sem, naj privedejo trgovca. Bil je to majhen mož z bradico, ki je imel žaljive navade in zanikrno ponašanje.

»General«, je vzkliknil, ko je vstopil, »zase sem prihranil tegale kuminovca. Pri nasam vam ga. Z njim si lahko pripravite čudovito slaven čaj, ki ozdravi vsak nahod.«

Odločno in kratko sem ga vprašal: »Pa kinin? Prinesel ga boš sem, pa prav takoj, za bolnike, kar jih je mogoče še rešiti. Si razumel, pasji sin?«

Ta mednarodna psovka je izzvala ne-pričakovan učinek. S sklenjenimi rokami, s silnimi kretnjami, kakor jih popisuje že sveto pismo, me je klečeči možak blagoslavljal v imenu nepoznanega boga, ne spominim se več katerega, in me kakor iz nežnega spoštovanja tikal:

»Kako le moreš verjeti kaj takega, general?«

Saj je pošten trgovec, ki tvega življenje med temi preprostimi ljudstvi, tako oddaljenimi od sleherne udobnosti in civilizacije. Seveda, alkohola, tega ima še, dragi gospodar, in prav bi bilo, da bi mu v zameno za te steklenice podpisal par naznamov in oblik, da bi dobil

invalidnini osebam, ki so se ponesele v javni varnostni službi. Po ti uredbi imajo ob določenih pogojih javni (državni in samoupravni) varnostni organi in tudi zasebniki, ki opravljajo javno varnostno službo, pravico do invalidnine, če so bili pri opravljanju službe brez svoje krivde ranjeni in tako poškodovani, da niso zmožni več za pridobitno delo. Če pa take osebe zaradi poškodb umro, gre pravica do invalidnine njihovim družinam.

Povračilo stroškov pričam pri disciplinskih postopkih. Prometno ministrstvo je na vprašanje generalne direkcije državnih železnic pojasnilo, da pripada uslužbencem državnih železnic (oz. sploh državnim uslužbencem), katere ključne disciplinske sodišča kot priče v disciplinskem postopku, — analogno § 315. kaz. sod. postopka — povračilo stroškov, t. j. priznalo se jim bo pripadajoče povračilo po pravilniku o postranskih prejemkih, seveda brez odškodnine za izgubo časa, ker so tudi med tem časom plačani od države.

Potrdila o plačnem davku pri prepovedih na plače. Davčni oddelek fin. ministrstva je dne 17. aprila 1935. izdal pod štev. 26.246/III. naslednje navodilo vsem finančnim direkcijam in davčnim upravam glede zahtevanja potrdil o plačnem davku ob izplačilu

prepovedi od službenih prejemkov, izvršenih na podlagi sodnih ali upravnih prepovedi. Pojasnilo se glasi: »V nekem konkretnem primeru je davčni oddelek pojasnil, da je po predpisih zakona o drž. računovodstvu v zvezi s čl. 90. pravilnika štev. 165.000/II—30 treba zahtevati potrdilo o plačanih davkih samo takrat, kadar gre za izplačilo terjatev, katere ima določeni upnik, dobavitelj ali podjetnik neposredno nasproti državi iz naslova izvršene dobave ali storjene datjave. Izplačila na račun zasebnega upnika na podlagi sodne ali upravne prepovedi odtegnjenih prejemkov drž. uslužbencev se pa morejo izvrševati brez potrdila o plačanih davkih, ker gre to za vprašanje terjatev zasebnega upnika nasproti uslužbencu, ne pa nasproti državi.« — To pojasnilo je glavna kontrola vzela na znanje brez pripombe v svoji seji od 2. aprila 1935. — S tem pojasnilom je odstranjena nejasnost v ti zadevi, ki je vladala dalje časa, tako da so nekatera oblastva zahtevala od upnikov uvedena potrdila, kar je povzročalo nepotrebno delo, stroške in razburjenje tako pri upnikih, kakor tudi pri dolžnikih — drž. uslužbencih oz. upokojenih, katerim so nastajali s tem nepotrebni novi stroški, hkrati pa se je ovirala možnost, da si pridobe posojilo proti zaznambi na plačo.

Vestnik

Prosimo — preberite! Vse p. n. naročnike, ki so z naročnino v zaostanku, prosimo, da se poslužijo priložene položnice in svoj dolg kar najprej nakažejo. Kriza tudi nas prav tako hudo tlači, kakor vsakogar drugega. Kdor je pa naročnino že plačal, naj položnico shrani ali pa jo da znanцу, ki bi se želel naročiti na list. **Uprava.**

Kraljev spomenik v tobačni tovarni. V nedeljo, dne 16. junija je bil odkrit na vrtu ljubljanske tobačne tovarne spomenik pokojnega kralja Aleksandra I. Slovesnosti so prisostvovali kraljev zastopnik, zastopniki najvišjih oblastev, vse osebe tobačne tovarne in mnogo občinstva. Sredstva za spomenik je zbralo uradništvo in delavstvo tobačne tovarne. Spomenik je visok 3½ m, temelj sam pa 1 m. Podstavek je iz belega marmorja, kraljevo poprsje pa je bronasto. Kip je izdelala sarajevska kiparica Iva Despičeva in ga je dobavila uprava državnih monopolov. Je za enkrat prvi javni spomenik pokojnega kralja v Ljubljani.

Za stalnost sodnikov. Na glavnem občnem zboru Združenja sodnikov, ki se je vršil začetek junija v Beogradu, je predsednik Rusomir Janković v svojem govoru obravnaval tudi vprašanje stalnosti sodnikov. Uvodoma je orisal tri oblasti, ki predstavljajo državno suvereniteto: zakonodavno, upravno in sodno oblast. Nato je opisal, kako se te tri oblasti med seboj spopolnjujejo. Končal je z naslednjimi besedami: »Sodišča bodo zaslužila zaupanje, ako bodo dobro organizirana, ako imajo sodniki stalnost, ako so pri svojem delu neodvisni in ako so gmotno preskrbljeni. To so nujne zahteve za dobro urejena sodišča, tako pri pravno urejenih državah, kakor

zanj plačilo od vlade. Celo nekaj cevč strupa za lovce ima še, pa medu črnih čebel za odvajanje, posušeno meso tako dobro, kakor polenovka, da, še nekaj živih in ovratnic, ki prinašajo srečo, pa opičjih zob za ženske, toda kinina niti za toliko ne, niti za toliko ne! In s porumenelim nohtom mezinca si je tlesnil ob zob.

Moj sluga Paulino, ki je bil, kakor ves njegov rod, dovzetan za lepe besede iz žaloiger, je hudo v zadregi opazoval trgovca, katerega je bil po krivem osumil. Ni bilo dvoma, da je poštenjak. In po krivem je obdolžil moža. No, ljudstvo ima zmerom smisel za pravičnost in sovraži ovaduštvo. Mojega slugo je bilo torej močno sram, da je obrekoval nedolžnega.

S pravo otroško nepremišljenostjo smo pustili, da je Sirec hitro odšel, kakor da pleše polko, kot pravijo pri nas. Prebrisani možak je takoj sprevidel, kaj mu je storiti. Preiskava v njegovi koči bi mogla odkriti zavoj kinina, ki ga je prodajal vojakom.

Drugo jutro smo se o tem prepričali. Vojak, ki je umiral, nas je že skoro trd in s penami na ustnicah, obupno prosil, naj mu gremo iskati še malce kinina. S presekami besedami je vse priznal. Poslednjič je zahropel, nato se je zgrudil pred mojimi vrati, s krčevito dvignjenimi rokami in prosil žive, naj mu preskrbe malo tega belega prahu, ki kroti mrzlico in ki daje moč, da človek še lahko gleda sonce. Bil je strašen, ves vijoličast, zbeigan in pokrit z mušicami, pravi kužni demon.

Ah, dragi prijatelj, ta boj za kinin, težko mi je izbrisati vse to iz spomina! Vzel sem kakih dvajset zdravih mož in šel iskati Sirca, ki se je, kar se samo razume, utaboril v koči iz trsja z nekaterimi

upornimi vojaki, ki so se prav posebno bali za svojo kožo. Ljudem je treba oprostiti, dragi moj. Pred smrtjo so vsi enako divji. Ti-le, ki bi se morebiti mogli polastiti dragocenega prahu, so sklenili, da rešijo svoje življenje s tem, da prodajo naše. In skozi špranje med slabo povezanimi trsjem so streljali na nas kakor blazni. Lepo razporejene po bližnjih drevesih so si opice kot strokovnjaški opazovalci pomežikovale in se praskale po trebuhu, gledaje to bitko med ljudmi. Puščice nevidnega vojščaka — bil je to gotovo napol divji zaveznik sirskega trgovca — so padale pred nas kakor splasene ptice. Po vseh štirih, kakor da imajo kot krinko človeške obraze, vse rumene in zelenkaste, take barve, kakršne je žolč in izmeček, se je nekaj vojakov opotekaje približavalo. V očeh jim je gorelo nesmiselno upanje, upanje, da bodo še ob pravem času dobili zdravilo, ki reši človeka. Ležali smo na tleh med temi umirajočimi in neprestano streljali. Krogle so že zadevale stene iz trsja, ki je pričelo tleti. Da bi bolje gorelo, je neki vojak namočil srajco v bučo z alkoholom, in jo vrge na streho koč, ki se je že smodila.

Tedaj smo videli, kako je sredi petorice mož, pijanih od odličnega konjaka, skočil skozi nizka vrata Sirec sam na prosto. S prosečo kretnjo je molil predse dlan, polno prahu, kakor belo zastavo mrzlice.

Razume se seveda, da smo ga pri priči ustrelili, navzlic težkemu pasu, napolnjenemu s šterlingi, katerega nam je vrge pred noge. Toda kako naj vam opišem živalsko požrešnost ubogih umirajočih, ki so s tal lizali grenki prah, kakor da je pravljica slaščica!

stanovanja. Otvoritvena slovesnost je bila po poročilih v dnevnikih dobro obiskana. Natančnejšega poročila na žalost ne moremo objaviti, ker naš list k ti slovesnosti ni bil povabljen, niti ni bil o nji obveščen.

Sestavljanje komisij za licitacije in pogodbe. Finančno ministrstvo je izdalo pojasnilo od 25. februarja 1935., štev. 4841/I, da se morejo, kadar ni na razpolago dovolj državnih uslužbencev, postavljati za člane komisij za nabave, ki se vrše po čl. 82. in 86. zak. o drž. računovod., tudi banovinski uradniki. To pojasnilo sloni na § 32. zak. o banski upravi, po katerem so tudi banovinski uradniki javni uslužbenci z istimi pravicami in dolžnostmi kakor državni

uslužbenci. — Glavna kontrola je na seji dne 15. marca 1935. izjavila svojo soglasnost z navedenim pojasnilom.

Reprociteta vozniš ugodnosti na Bolgarskem. Med našo gen. direkcijo drž. železnic in bolgarskimi železnicami je bil sklenjen sporazum, po katerem imajo naši aktivni železniški uslužbenci pravico do brezplačnega potovanja po bolgarskih drž. železnicah enkrat na leto, člani njihovih družin pa imajo enkrat na leto polovično vožnjo. Če pa ostanejo družinski člani v Bolgariji vsaj 5 dni, imajo pravico do četrtrinske vožnje, prav tako enkrat na leto. Enake pravice imajo seveda bolgarski železničarji pri nas.

Iz organizacij

Organizacija banovinskih uslužbencev. V Ljubljani so dne 3. junija zborovali banovinski nameščenci iz dravske banovine in ustanovili »Društvo banovinskih uslužbencev in upokojencev dravske banovine.« Namen društva je, da skrbi za varstvo gmotnih in družabnih koristi svojih članov in njihovih družin. Zato je ustanovitev tega strokovnega društva, zlasti z ozirom na veliko število banovinskih uslužbencev, nameščenih deloma pri banski upravi v Ljubljani, deloma pri njenih zavodih in ustanovah širom naše banovine, zares potrebna. V društveni odbor so bili izvoljeni naslednji gg.: Pirc Jože (predsednik), Tovornik Jakob, Granda Mihael, Pogačar Valentin, Gorkič Franc, inž. Porenta Josip, inž. Wenko Benedikt, Božič Franc, dr. Kukman Vladimir in Knific Ivan. Pripominjamo, da so ponekod v drugih banovinah samoupravni upokojenci organizirani skupno z državnimi v skupnih organizacijah.

Iz učiteljske organizacije. Izvršni odbor JUU je stavil na razpolago glavnemu odboru mesta vseh članov s prošnjo, da sklepa o tem, če smatra za potrebno, da se spremene člani odbora kakor tudi način dosedanjega dela in nastopa organizacije. Glavni odbor je kot vrhovni zastopnik JUU izrazil svoje popolno zaupanje vsem članom izvršnega odbora, ki so prišli na ta položaj po soglasni volji in želji vsega našega učiteljstva. Odobril je v celoti stališče in delo izvršnega odbora in se v vsem

solidariziral z njim ter prevzel popolno soodgovornost za vse delo izvršnega odbora. S tem je bila izrečena predsedniku JUU, g. Ivanu Dimniku in vsem izvršnemu odboru soglasna in zaslužena zaupnica.

Profesorsko zborovanje. Letos bo imelo Jugoslovansko profesorsko društvo svoj kongres v dneh 8. in 9. septembra v Nišu. Po zborovanju bodo udeleženci posetili Sofijo in še druga važnejša bolgarska mesta. Kongres je že šestnajste zborovanje društva.

Glavna skupščina JUU. Letošnja glavna skupščina Jugoslov. učiteljskega združenja bo v Sarajevu, in sicer v dneh od 22. do 24. avgusta. Na dnevnem redu zborovanja bo predavanje o preosnovi učiteljske izobrazbe. O tem bodo prej razpravljale že vse banovinske skupščine posameznih sekcij in priprave za glavni občni zbor svoje sklepe in predloge.

Učiteljsko zborovanje. V dneh 11. in 12. julija bo v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani V. banovinska skupščina ljubljanske sekcije Jugoslov. učiteljskega združenja. — Dne 10. julija bo pa seja upravnega in nadzornega odbora navedene sekcije.

Mednarodno profesorsko zborovanje. V Oxfordu na Angleškem bo od 10. do 17. avgusta XVII. mednarodni kongres srednješolskih profesorjev. Stroški za vseh 7 dni, in sicer za stanovanje, prehrano in izlete so preračunani na dobrih 6,5 funtov.

Kongres davčnih uradnikov

»Udruženje poreskih činovnika kraljevine Jugoslavije« je imelo svojo XII. letno skupščino na binokostne priznanke v Zagrebu.

Na njej so bili udeleženi delegati in člani Združenja iz vse države v prav lepeem številu.

Ljubljansko sekcijo so zastopali gg. predsednik Stanko Ribnikar, tajnik Viktor Koritnik in odbornik Mijo Fajt iz Maribora.

Na tej skupščini je bila sprejeta resolucija, ki jo v kratkih besedah priobčujemo:

1. Finančni minister naj izda nov prečiščen zakon o neposrednih davkih s pravilnikom, ki naj vsebuje vse novelizacije zakona z označbo, kdaj so stopile v veljavo.

2. Za rajonske inspektorje naj se postavljajo tudi sposobni davčni uradniki, če primanjkuje konceptnih finančnih uradnikov.

3. Pri davčnih upravah naj se namesti potrebno število osebja, zlasti strokovnega, da ne bo vednega čezurnega dela.

4. Banske uprave, vse zbornice, cerkvena in občinska oblastva naj priznajo določen odstotek nagrade organom davčnih uprav za odmero in izterjavanje njihovih doklad.

5. Premestitve naj se vrše le poredkoma. Pri vsaki premestitvi naj se gleda na družinske prilike in naj se pred selitvijo izplača predujem na selitvene stroške.

6. Finančni minister se prosi, da ostanejo vse pridobljene pravice davčnih uradnikov neokrnjene, kakor tudi da se z novelizacijo uradniškega zakona da možnost davčnim uradnikom, da napredujejo do 4/I. položajne skupine.

V V. pol. skupino naj se pomaknejo prav vsi davčni uradniki neglede, da-li so šefi davčnih uprav ali ne.

7. Člen 257. zakona o uradnikih naj se dopolni v toliko, da morejo napredovati v V. položajno skupino vsi tisti davčni uradniki, ki nimajo predpisane šolske pred-

izobrazbe, a so bili leta 1923. prevedeni v II. kategorijo.

Arhivski uradniki, ki so bili pred novim zakonom iz l. 1923. davčni uradniki in so sedaj v službi pri davčnih upravah, naj se čimprej prevedejo na zvanje davčnih uradnikov.

8. Pavšal za službena potovanja naj se izplačuje v polnem znesku.

9. Davčnim uradnikom naj se da izredni dodatek na službo.

10. Za službeno obleko naj se dodeli davčnim uradnikom stalni pavšal ali pa naj se ukine obvezna nošnja uniforme.

11. Upokojenim davčnim uradnikom z najmanj 15 službenimi leti naj se prizna pravica do zastopstva davčnih obveznikov pri davčnih oblastvih.

12. Vsak davčni uradnik naj napreduje takoj v višjo položajno skupino, ko izpolni vse zakonske pogoje.

13. Poslovanje disciplinskih sodišč naj bo hitro in ažurno. Odločbe naj se dostavljajo prizadetim v najkrajšem času.

14. Vsi davčni pripravniki, ki so bili imenovani v letu 1934, naj dobe izdatno pomoč za uniformo.

15. Davčna šola v Sarajevu naj se povsem izenači z davčno šolo v Beogradu.

16. Vsakemu davčnemu uradniku naj se omogoči, da bo mogel izkoristiti vsako leto svoj redni letni odmor, ki mu pripada po uradniškem zakonu, kar doslej zaradi stalne preobremenjenosti ni bilo mogoče.

Nadalje je bila sprejeta še druga resolucija s predlogi in nasveti za poenostavitev notranjega poslovanja in celotne reorganizacije davčne službe pri davčnih upravah.

Pri volitvah upravnega odbora so bili izvoljeni: gg. Mil. Milovanović, Gv. Nikolić, M. Sakavić, Br. Spasojević in Bor. Grujić, kot izvenbeograjski odborniki so bili izvoljeni: gg. V. Kovačević, Ante Vidović, Milan Gavrić, Mladen Gapić in Viktor Koritnik (iz Ljubljane).

Iz organizacije železniških uradnikov

Na zadnjem občnem zboru oblastnega odbora Združenja železniških uradnikov v Ljubljani so društveni funkcionarji podali izčrpen pregled poslovanja, ki je bilo zelo živahno in deloma tudi uspešno. Iz teh poročil je razvidno, da je v ljubljanskem oblastnem odboru včlanjenih nad 300 železniških uradnikov, da pa vsi ne plačujejo redno članarine. Odbor ima svoj podporni sklad, ki je zrasel že nad 15.000 Din. Pogrebni sklad je dosegel že skoro 3.600 dinarjev.

Oblastni odbor je izdelal obširno spomenico z 22 točkami, ki obravnavajo vsa aktualna vprašanja aktivnih in upokojenih železniških uradnikov. Spomenica je bila izdelana, da se izroči prometnemu ministru ob posetu ljubljanske direkcije. V nji so najvažnejše sledeče težnje: napredovanje v grupah, napredovanje višjih kontrolorjev v 5. grupo, zakon o sistematizaciji mest, med eksekutivne uslužbence po § 17. naj se računajo tudi uradniki eksekutivne službe, ocene, kazni, povračila škode, odmori, iz-

plačevanje pokojnine, vozne ugodnosti aktivnega in upokojenega osebja, razne nagrade in dodatki, primerna odškodnina za službeno obleko, razpis stanic, preuvertitev Maribora v prvi druginjski razred, nedeljene uradne službene ure in še druga pereča vprašanja. Predsednik osrednjega odbora v Zagrebu je pozdravil zborovalce z daljšim nagovorom in opisal razvoj organizacije, ki se zadnji čas živahno širi. Ustanovila sta se dva nova oblastna odbora in sicer v Beogradu in v Sarajevu. Ob zadnjih volitvah v bolniški fond se je Združenje

železniških uradnikov sporazumelo z drugimi organizacijami glede volitev na ozemlju zagrebskega oblastnega odbora. Sodelovali so še naslednje železničarske organizacije: Združenje strojevodij, Združenje vlakovodij, manipulantov, sprevodnikov in kočničarjev, Združenje kurjačev in Združenje pregledovalcev voz. Organizacija se bavi z mislijo, da se ustanovi Zveza strokovnih organizacij prometnega ministrstva, v kateri naj bi bile včlanjene vse navedene organizacije in Društvo železniških uradnikov.

poslencev, ki so bili zavarovani, je bilo 519.422. Od teh je bilo v Sloveniji dne 30. junija 1933 zavarovanih 85.689 oseb. Pri okrožnem uradu v Ljubljani je bilo zavarovanih 78.718, ostali pa pri drugih bolniških društvih. V splošnem znaša odstotek zavarovancev v Sloveniji 7,55%. Največ je zavarovancev v Celju (34,86%), tako da je Celje glede odstotka zavarovanih na prvem mestu v vsi državi. Sledi Maribor (33,36%), Ljubljana (32,26%), Ptuj (28,12%) in Kranj (14,15%). Najmanj zavarovancev je v kmetijskih okrajih, kot n. pr. v Dolnji Lendavi samo 1,99%, v Murski Soboti 1,88%, Ptuj okolica 1,81%. — Po banovinah je odstotek zavarovancev tak-le: dravska 7,55, savska 4,97, donavska 3,95, drinska 2,49, primorska 2,28, vrbaska 1,93, vardsarska 1,90, zetska 1,82, moravska 1,42, uprava mesta Beograda ima pa 20.000 zavarovancev.

potnikov voznino, neglede na to, da-li je bil prevoz v konkretnem primeru reden ali pa se je prevoz izvršil po posebnem naročilu in izven običajnega odobrenega voznega reda. Zato morajo torej avtobusna podjetja izdajati po čl. 101. taks. pravilnika predpisane vozovnice tudi za vožnje, katere opravljajo izven časa, določenega po voznem redu in za vožnje preko oz. izven rednih prog, za katere jim je vožnja oblastveno dovoljena.

Zdravstvo

Živčevje ob pričetku poletja.

V pomladnih in prvih poletnih mesecih nas narava navadno vzbudi do živahnjega delovanja; pri nekaterih ljudeh je pa ravno obratno. Otožnost v pomladanskih in prvih poletnih mesecih je že splošno znan pojav in ne išče svojih žrtev samo pri sanjavih pesniških dušah. V teh mesecih se izvrši največ samomorov, več ko pozimi. Vendar pa omenjena otožnost itd. ni preveč razširjena, in imamo proti nji prav dobro obrambno sredstvo: delo.

Morda je v vzročni zvezi z otožnostjo ona medlost, ohlapnost in lenoba, ki nas z nastopom toplejše dobe tako pogosto napade, in sicer ne glede na kakšne posebne telesne napore. Gre skoraj gotovo za neposredno vplivanje spremenjenih vremenskih razmer na živce. Morda smo pri našem sedanjem načinu življenja, z vsemi njegovimi težavami in z bliskovito hitro se razvijajočimi dogodki, bolj občutljivi za takšne pomladanske nerazume nego so bili naši predniki. Iz tega mora slediti povečana pazljivost za to, na kar nas higiena vedno opozarja: skrbimo za čim izdatnejši dotok svežega zraka v naša stanovanja, iščimo solnčne svetlobe, skrbimo za umetne nasade in parke, glejmo pa tudi, čim hitreje in pogosteje zapustimo mesto in iščemo zunaj na deželi nadomestila za to, kar nam jemlje današnji omejen način življenja.

Če smo si pretresli možgane, pa naj si je bilo pretresenje še tako lahko, moramo zaradi mogočih poznejših posledic — slabost ali izguba spomina, glavobol itd. — ostati najmanj še en teden v postelji. Vsega skupaj moramo ostati v postelji deset do štirinajst dni.

Kri pride po vsakem sedmem udarcu zopet v srce nazaj.

Gnili ustni koti. Proti gnilih ali nagnitim ustnim kotom priporočajo pogosto tipkanje z galunom ali posipanje z galunovim praškom. V zadnjem času trdijo, da gnili koti v ustnicah ozdravijo že v kratkem času, najkasneje v enem tednu do dveh, če jih tipkamo s čistim kloroformom ali pa kloroformom, ki smo mu primešali en gram alkohola.

(Iz »Zdravja«.)

Po svetu

Mednarodna zveza učiteljskih organizacij. Navedena mednarodna zveza, ki ima sedež v Parizu, je imela kongres lani meseca avgusta v Pragi. Na zborovanju, katero je vodil predsednik angleške učiteljske zveze, je bila sprejeta tudi naslednja resolucija kongresa: »Ne da bi se vmešaval v notranje politične razmere posrednih držav, izraža kongres svoj protest radi ukrepov, izvedenih proti učiteljskim združenjem v Avstriji, Bolgariji, Letonski in drugih državah. Kongres poudarja, da pomeni pravica prostega združenja in prostega posvetovanja pridobitev civilizacije, ki se ne more osporavati in ki bi vzgojiteljem naroda ne smela biti odvzeta ter izreka tovarišem v Avstriji, Bolgariji, Letonski in drugih državah čustva solidarnosti in simpatije.« Kongresa so se udeležile organizacije iz Anglije, Danske, Šved-

ske, Francije, Holandije, Luksemburga, Norveške, Poljske, Rumunije, Švice, Japonske in Palestine. Udeležili sta se seveda tudi zvezi češkoslovaškega in jugoslovanskega učiteljstva. Zanimiva je zahteva kongresa, naj se šolska doba podaljša do konca 16. leta starosti, splošni nadaljevalni pouk pa do konca 18. leta. S tem bi se najučinkoviteje mogla pobijati nezaposlenost. Tudi »mimorični kongres naj se zahteva za učiteljstvo akademski izobrazba skladno s pogoji, ki to omogočajo v posameznih državah. — Prihodnji kongres se vrši leta 1935. v Oxfordu na Angleškem, kjer zboruje hkrati tudi svetovna zveza vzgojnih društev. — Našo učiteljsko organizacijo JUO je zastopal na praškem kongresu g. Metod Kumelj, glavni tajnik ljubljanske sekcije iste organizacije.

Socialna politika

Bolniški sklad železničarjev. Začetek marca je bil v Ljubljani občni zbor oblastnega bolniškega sklada železničarjev. Na zborovanju se je naglašalo, da je treba v prvi vrsti pomagati najrevnejšim tovarišem, t. j. železniškim delavcem, ki se dejansko bore za obstanek. Na zborovanju so bile soglasno sprejete naslednje smernice: 1. Izvede naj se najširša samouprava bolniškega sklada in naj se vse zavarovanje nanovo uredi. 2. Hranarina naj se od sedanjih 70% zviša na 100% prejemkov, ker ob boleznih potrebuje oboleli več postrežbe, kar je združeno z večjimi izdatki. 3. Hranarina naj se izplačuje 52 tednov (in ne kakor doslej samo 26 tednov), ker v mnogih primerih bolezen v 6 mesecih še ni ozdravljena. 4. Zdravljenje v bolnicah naj bo za vse člane brezplačno, prejemajo naj pa ves ta čas njihove družine tudi 100% hranarino. 5. Zdravljenje v zdraviliščih in kopelih naj se omogoči vsem članom in njihovim svojcem. 6. Svoji članov naj imajo brezplačno zdravniško pomoč do 24. leta starosti, hčere pa do omočitve. 7. Za zamujeni čas, ko so bili pri zdravniku, naj se delavcem izplača polna mezda. 8. Upokojenim delavcem naj se omogoči po upokojitvi pristop. 9. Državni prispevki naj se sproti izplačujejo skladu. 10. Končno naj se že zgradi železničarski paviljon na Golniku. V ta namen naj glavna skupščina še enkrat odobri kredit 3.000.000 Din.

Socialno skrbstvo mestnih uslužbencev. Na nedavnem občnem zboru bolniške blagajne ljubljanskih mestnih uslužbencev, ki je bil zelo dobro obiskan, so bila podana odborova poročila. Iz njih je razvidno, da je bolniška blagajna minilo poslovno leto še precej ugodno končala. Ob koncu leta 1934.

je bilo 1626 članov, od teh 633 družinskih poglavarjev in 993 njihovih svojcev. Lani je umrlo 10 zavarovancev, t. j. 0,62% vseh. Porodov je bilo 17 ali 1,05% članstva. V minilemu letu je bilo izdanih 5570 nakaznic za zdravniške preiskave. — Članom je na razpolago 13 praktičnih zdravnikov in 15 specialistov, 5 zobnih zdravnikov in 7 dentistov. V bolnišnicah se je lani zdravilo 145 članov, in sicer 1814 dni. Število bolnikov se je nasproti prejšnjemu letu nekoliko znižalo. Za dodatni mesečni prispevek 10 Din imajo člani na razpolago zdravljenje v štajmerjevem domu. — Čisto ločeno deluje pogrebni sklad, ki šteje 724 članov, od teh 464 družinskih poglavarjev z 260 svojci. — Blagajna ima v Kamni gorici letoviški dom, kjer je bilo lani na počitnicah 76 oseb, med njimi 22 tujih gostov.

Nekaj socijalno-zavarovalne statistike. Iz letnega poročila osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu, ki je matična vsega socijalnega zavarovanja v državi, sledi, da je bilo leta 1933. v vsi državi zavarovane 372% prebivalstva. Vseh za-

Narodno gospodarstvo

Odkod visoke cene sladkorja. Po časopisnih pojasnilih znaša cena kristalnega sladkorja na debelo v tovarni Din 3,67 za kilogram. K ti osnovni ceni je treba za vsak kilogram sladkorja prišteti državno trošarino v znesku Din 7,50, Din 0,35 kot ustrezni 7% prometni davek in približno Din 0,50 prevoznine iz tovarne v Ljubljano. Tako stane sladkor, postavljen v Ljubljano, Din 12,47, k čemer je prišteti še zaslužek veletrgovca in trgovca na drobno. Pri sladkorju v kockah pa znaša trošarina za kilogram celo Din 8,05, tudi je prometni davek višji.

Potrošnja piva pada. Na zborovanju zveze naše pivovarniške industrije so ugotovili, da produkcija piva stalno nazaduje. Kapaciteta naših pivovar, ki znaša 1.500.000 hl piva na leto, je bila lani izkoriščena komaj po 14%. Nazadovanje prodaje piva nam kaže naslednja statistika.

Prodaja piva.		
	vse jugoslov. pivovarne	pivovarne v Sloveniji
1928	728.307	97.246
1929	674.763	113.146
1930	653.238	110.225
1931	540.254	87.740
1932	338.095	47.342
1933	214.424	28.315
1934	210.060	ca. 29.000

Zato so zborovalci sklenili naprositi vlado, naj zniža drž. trošarino za pivo in maksimira samoupravne trošarine in doliade. Obremenitev enega litra piva znaša danes z vsemi taksami in trošarinami Din 2,65, kar je vsekakor preveč.

Vozovnice avtobusnih podjetij. Finančno ministrstvo je izdalo avtentično pojasnilo, da se mora taksa iz tar. post. 101. taks. tarife pobirati prav v vseh primerih, kadar avtobusna podjetja prejemajo od

Tovariši!

Kupujte svoje po-

trebščine pri trvdkah,

ki inserirajo v

„NAŠEM GLASU“

Priporočamo trvdko

M. Tičar, Ljubljana

za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

Manufakturna trgovina

ABIJANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnena blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovar. Gospodom uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

Zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani

Vodnikov trg št. 5

toči v svoji krčmi vino

Muškat-Silvanec
Miklošič 1934

od MARKA VAUPOTIČA • NORŠINCI
pri Ljutomeru

KNJIGARNA

Ljubljana

Frančiškanska 6

Telefon št. 3397

Račun poštne hranilnice št. 10.761

Maribor

Tyrševa ulica 44

Telefon št. 2628

Učiteljske tiskarne

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjižarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira pisemskega papirja, razgladnic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

R. Z. Z. O. Z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadruga prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri trvdki Teokarovič.

Širite zadržno misel med svojimi tovariši!